

Samanta Hadžić Žavski

Štiri zgodbe

Meta

Ko sem bil majhen, sem si tlačil papir v usta. Imel sem najbolj ogabne črvice zobe, kar si jih človek lahko zamisli, in to sem skušal rešiti na način, za katerega ne vem, kako otroku sploh pade na pamet. Seveda je temu sledilo zafrkavanje sošolcev, in še huje sošolk, in najhuje Mete. Meta je imela pšenične lase, ki so vselej plapolali na vse strani, razen pri športni, ko jih je spela v čop. Meta je bila neverjetno pametna punca, ki je vedela odgovore na vsa vprašanja. Meta je bila prijazna. Meta je bila pozorna. Meta je bila iskriva. Meta je bila iskrena. Nikoli me niso bolele besede sošolcev, ko pa sem enkrat slišal Meto, da me je poklicala Krokodil, sem skoraj zajokal. Sem zajokal, samo ne kar tam. Pozneje. Sem pa Meti bil všeč. Tudi pozneje.

Očitno, ker sva zdaj že skoraj deset let skupaj. Z Meto se trudiva dobiti otroka in zdi se mi, da me včasih obsoja in je prepričana, da sem jaz kriv, da še nimava otroka. Poskusila sva že vse mogoče. Po nekajmesečnem mučenju je Meta končno zanosila, vendar je rodila mrtvega otroka, kar jo je popolnoma strlo. Jaz se s tem dogodkom nekako nisem znal sprijeti, in to me je resnično težilo, saj sem ji do zdaj vedno, če se je le dalo, pri vsem pomagal. Kar koli sem lahko naredil zanjo, sem tudi naredil. A v tem primeru nisem mogel storiti ničesar.

Minilo je dvajset let in meni se vse skupaj zdi nevzdržno. Rad imam Meto. Ali pa sem morda le navajen na to, da je vedno v bližini. Kakor koli, ljubka, sladka Meta je postala prava pošast. Postala je ženska, iz katerih se je včasih znala ponorčevati. Postala mi je tujec. Hkrati sem vedel o njej vse in nič. Zadnja leta se mi je zdelo, da je venomer jezna name. Kot da ji delam krivico s tem, da obstajam. V njej se je nakopičil bes, ki je izbruhnil v najbolj nepričakovanih situacijah. Enkrat, no, najverjetneje večkrat, sem pozabil kupiti kruh, ki mi ga je posebej naročila, in takrat se ji je popolnoma zmešalo:

“Lenuh, neumnež, nič ni od tebe! Za vse na tem svetu sem sama!”

Ko sem jo končno pomiril, sem ji obrnil hrbet, nato pa zaslišal, kako je spet zašepetala tisto besedo.

“Kaj? Meta, kaj si rekla?” Molčala je.

“Resnično? S tem me boš žalila? Moškega, starega skoraj štirideset, žališ s tem, da uporabljaš njegov nadimek iz drugega razreda osnovne šole? Res, Meta?”

Zvečer nisem mogel spati. Uničilo me je. Videl sem, da me ženska, ki živi z mano, iz nekega meni in morda celo njej neznanega razloga, sovraži. To se mi je zdelo grozljivo. Želel sem kaj ukreniti, a sem po nekaj dneh ugotovil, da nima smisla.

Zdaj sva na poroki. Poroča se najin vnuk, sin najine posvojene hčerke, ki se zadnjih nekaj let obnaša kot avša, ker je njen sin zaročen s punco iz zelo bogate družine. Bi jo tu in tam spustil na realna tla, a vem, da ne misli tako, le najboljše bi rada zanj. Z Meto sediva ob mizi, ona sedi ob meni, jaz pa jo s kotičkom očesa opazujem in razmišljam, da je videti stara. Kar naenkrat je postala babica, bolje rečeno starejša gospa. Že nekaj let težko hodi, pomaga si z berglo. Vprašam jo, ali bi zaplesala, in se skoraj zaduši od smeha.

“Kakšne pa kvasiš, dedek. Saj ne moreš več plesati!” In nato sediva, se nasmihava in opazujeva dogajanje. Zvečer se uleževa v posteljo, tako kot vsak dan jo pokrijem. Ko grem nato odložit protezo, zaslišim:

“Oprosti, ker sem te poklicala krokodil.”

“Kdaj, prvič ali drugič?” se pošalim. “Meta, od tega je že veliko let.”

“Od vsega je že veliko let,” mi zabrusi, se obrne na bok in zaspi. Nekaj časa še gledam v strop, nato pa zaspim tudi sam.

Ekshibicionistično

Novico je, mislim da, prva objavila neka ženska na Facebooku. Šla je nekako takole: “Drage Celjanke, pozor! Ob Savinji, na poti od parka proti

visečemu mostu, se ne da več hoditi, ne da bi naletel na primerke, ki svoje 'bogatstvo' polirajo ob pogledu na sprehajalke, ob moški prisotnosti pa se urno skrijejo. Vedno več jih je in vedno bolj drzni in nesramežljivi so!! Ravno zaradi njih nisem hodila po tej poti, po daljši odsotnosti pa ugotavljam, da se jih je opogumilo še več! Brez sramu, na žgočem soncu! Ali na tej lokaciji seva neka čudna energija, da se kopičijo kot martinčki?! Vsem puncam, ki se hitro ustrašite, vam je neugodno ali vas je celo strah, odsvetujem, da hodite same. Ura in temperatura nista kriterij za njihove potrebe!"

Oh, kakšno pretiravanje, vse skupaj je delovalo kot slaba reklama. Takoj sem pomislila na osebo, s katero moram deliti to objavo. Naslednja stvar, na katero sem pomislila, pa je bila, ali zdaj tam več moških stoji v vrsti ob Savinji in si ga meče na roko ali kako?

Zvečer sem tako odšla do mestnega parka in med vsemi temi nezadovoljenimi in nenasitnimi 'masturbatorji' poiskala Marjana. Ko me je zagledal, ga je spustil iz rok in si oblekel hlače. "Zdravo, Zala!" mi je pomignil že od daleč. Povabila sem ga na kavo, da se pogovoriva malo o tem, kako in zakaj in od kod cela štala.

"Misliš, da je meni lahko? Ok, mislim, nam lahko? Saj vidiš, kako se je povečalo število moških. Včasih sva bila dva, jaz in oni, ki je strašil s svojim onetom po Golovcu, se spomniš? Ne vem, kaj naj ti rečem. Vidiš, kakšne ženske hodijo okoli. Včasih me je zadovoljil pogled iz grma na dostojno oblečene ženske, pod katerih oblekami sem si kot vsak spodoben moški pač predstavljal svoje. Misliš, da je to pri nagih najstnicah danes še mogoče? In če njih ni sram, zakaj bi bilo mene? Ne vem, zakaj so se zdaj spravile na nas, medtem ko hodijo mimo pa zardevajo in se hihitajo. Ne vem, no, sploh pa, komaj mi še vstane, bližje sem, težje je. No in kaj, kaj pa Hlupič? O njem, ki je 'povezan' z naravo in nag hodi na Celjsko, o njem pa nihče ne govori?" Videti je bil resnično razburjen.

"Marjan, oprosti, nisem te želela vznemirjati. Prva stvar, ki sem jo želela storiti, je, da sem se pozanimala pri tebi. Ne vem, zakaj je to naenkrat postalo tako množično. In druga stvar, Hlupič je bil novica prejšnjega tedna, da boš vesel..., ampak ravno zato, ker naj bi se 'povezoval z naravo' in naj bi bil 'nadpovprečno inteligenten', mu nihče nič noče."

"Lepo te prosim, Zala, saj veš, tip je neumen, se spomniš, ko je laufal za nami z motorko?" Pokimala sem. Tega prizora nikoli ne bom povsem pozabila. Takrat smo bili še mulci.

"Ne vem, kaj želiš od mene, Zala." Naredil je kratek premor. "Vem, da mi želiš samo dobro, ampak... ne vem, stvari so zdaj drugačne..."

Spila sva, jaz svojo že precej mrzlo kavo, on svojega top guna, in se poslovila. Preden je odšel na svoje mesto, sem ga poljubila na lica in mu rekla: "Saj veš, da se lahko kadar koli vrneš domov, kajne?"

"Vem," se je nasmehnil in si slekel hlače.

Kinder jajčka

Odkar pomnim, sem živel na ulici. Najprej sem na ulici živel z mamo, ki me je okrog vodila za roko in v polomljeni slovenščini ljudi prosila za denar. Najraje sem imel dneve, ko mi je mama rekla, naj počakam pod Prešernom, in izginila s kakšnim moškim, saj sem vedel, da mi bo, če bom res pridno čakal, kasneje prinesla kinder jajček. Starejša kot je postajala, manjkrat sem dobil kinder jajček. Je pa res, da sem starejši postajal tudi jaz. O tistih, resnično mladih časih, ki se jih bežno spominjam, vem samo to, da sem velikokrat govoril s Prešernom. Povedal sem mu vse in mu postavljaj vesoljska in življenjska vprašanja.

Spala sva večinoma pod svobodnim soncem, samo včasih in pozimi v domovih za brezdomce. Mama teh ni marala. Vedno je bentila, kakšen je to sistem, da se mora klošar držat pravil. Mama je imela dosti napak, a meni se je zdela najmogočnejša in najlepša ženska, kar sem jih kdaj videl. Ko sem jo vprašal za očeta, mi je enkrat primazala klofuto in mi zabrusila:

"Kaj? Ti jaz ne nudim dovolj, da me sprašuješ po tej budali?"

Kasneje sem izvedel, da je mama pobegnila pred očetom, ker jo je pretepal in ker je, kar je kasneje, ko je postala težka pijanka, postalo ironično, pil. Mama je bila večino časa zelo zabavna družba. Ko je bila z mano, se je velikokrat spustila na nivo otroka in tako sva plesala ob Ljubljani, kradla ciganom in plezala po prepovedanih mestih. Veliko sva namreč tudi potovala. Vselej pa sva se vračala v Ljubljano, k Prešernu. Enkrat me je samega pustila v nekem zavetišču v Celju, na katerem je pisalo Hotel California, in za par ur nekam odšla. Ob vrnitvi me je zasačila s pivom v roki. Takrat se ji je popolnoma utrgalo:

"Pri trinajstih? Kaj si ti čisto nor? Da te bom, malo pijano budalo, prenašala!"

Histerično je kričala in krilila po zraku, mi prisolila drugo klofuto v življenju in tako potem nisem upal piti do sedemnajstega leta, čeprav sem velikokrat imel priložnost. Kar se mi zdi presenetljivo, ko razmišljam o mami, je to, da je nekaj časa zelo zviška gledala na druge klošarje. Ti so jo zaradi tega mrzili in ji na vsakem koraku metali polena pod noge. Ko sem

jo enkrat spet čakal pod Prešernom, je do mene stopil klošar Mitja in mi zabičal, da je moja mama ena kura, ki nima treh čistih. Mitjo sem boksnil v trebuh in zbežal. Mama me je vsa prestrašena našla šele nekaj ur pozneje in tisti dan je že prej kupljeno kinder jajce pojedla pred mojimi lačnimi in objokanimi očmi. Nisem vedel, da zna biti tako hudobna.

Po nekaj letih, ko je mama zbolela, sem opazil, da izgublja svojo otroškost, trmoglavost in samosvojost. Začela se je povezovati z drugimi klošarji, velikokrat jim je tako ali drugače pomagala. Mislim, da je to počela zato, da bi kasneje kdaj oni pomagali meni. Nekega dne, ko bi jo moral počakati pod Prešernom, sem jo prosil, če bi lahko danes namesto kinder jajčka dobil Prešernove *Poezije*. Mama je bila malo začudena, a je izgledala ponosno. Res sva se potem skupaj odpravila v ropotarnico in od starega gospoda kupila *Poezije*.

Ko sva se odpravila iz ropotarnice, mi je rekel:

“Do naslednjč, mladi poet!”

Nisem še slišal te besede. Z mamó sva vedno uporabljala besedo pesnik. Beseda se mi je zarežala v dušo. Ko sem bral Prešernove pesmi, sem bil najbolj zadovoljen na svetu. Ni bilo važno, ali me zebe ali po meni teče dež, *Poezije* so me vedno napolnile s toploto. Kmalu za tem sem se spet pogovarjal s Prešernom na njegovem trgu. Povedal sem mu, da mi je všeč njegova pesniška zbirka in da bom kupil še kaj njegovega. Čez nekaj dni sem pri gospodu iz ropotarnice uspel dobiti nekaj podatkov o njegovem življenju. Ogromno je vedel o Prešernu. Rekel je, da je bil Prešeren “tragična osebnost”. Šele po obisku gospoda v ropotarnici sem ugotovil, da Prešeren čez trg pogleduje k svoji nesojeni ljubezni. Tako sem bil navdušen nad tem, da sem začel tudi sam kovati rime. Na začetku so bile precej osnovnošolske, v nekaj letih in po smrti moje matere pa so postajale zrelejše in bolj poetične.

Klošarju Mitji sem zaupal, da bi rad bil pesnik. Skoraj se je zadušil od vina in smeha in mi odvrnil:

“Enkrat klošar, vselej klošar!”

Prašek

Pobožala si me po roki, jaz pa sem te odrinil. Obrnila si se in se pretvarjala, da spiš. V treh minutah sem zaspal. Ti tisto noč nisi zatisnila oči. Vem, da jih nisi.

Zjutraj sem vstal in si zapenjal srajco, medtem ko sem se spuščal po stopnicah. Ti si stala v kuhinji, vsa popolna in lesketajoča, pripravljena

na nove podvige. V rokah si držala zajemalko in v ponev vlila maso za še zadnjo palačinko.

“Boš čaj ali kavo?” si me vprašala popolnoma brezizrazno.

“Čaj, prosim,” sem odgovoril z enakim tonom.

Tako si otrokoma pripravljala malico in likala oblačila, s hrbtom, strogo obrnjenim proti meni, jaz pa sem bral časopis in srkal tisto kavo, ki si mi jo nalila, ko si preslišala moj čaj, prosim. Ko sem prebral, kar me je zanimalo, se pravi, v resnici zelo malo, sem prižgal televizor in zrl v ekran, še zadnjih pet minut, dokler ni bil čas za odhod. Otroka sta medtem pojedla zajtrk in odšla na avtobus, jaz pa sem želel nekaj reči, želel sem vse popraviti in v meni je vrelo, ko pa sem odprl usta, si se zazrla vame kot v nekaj nepoznanega, tujega in rekla:

“Kupi prašek, ko boš šel iz službe.”

Tako sem pokimal, te robotsko poljubil na čelo in šel v službo.